

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 44517-01-25

לפני: כבוד השופטת יעל וילנר
כבוד השופט אלכס שטיין
כבוד השופטת רות רונן

העותרות: 1. פלונית
2. פלונית
3. פלונית
4. פלונית
5. פלונית

נגד

המשיבה: מדינת ישראל – ממשלת ישראל

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרות: עו"ד מרק לייזרוביץ; עו"ד קרן ברק

פסק-דין

השופטת רות רונן:

1. העתירה שלפנינו, שהוגשה הבוקר בשעה 15:07, מכוונת כלפי החלטת הממשלה מס' 2689 מיום 17.1.2025 שעניינה "מתווה לשחרור חטופים ישראלים" (להלן: החלטת הממשלה). יוער כי החלטת הממשלה התקבלה בפועל בשעות הלילה שבין יום 17.1.2025 ויום 18.1.2025 – ואולם על פי המצוין בה היא ניתנה ביום 17.1.2025. הרקע להחלטת הממשלה ותוכנה פורטו בפסק הדין שניתן היום, 19.1.2025, בעתירות הקודמות שהוגשו נגדה (בג"ץ 44322-01-25 ובג"ץ 44421-01-25; להלן: העתירות הקודמות).

בתמצית, מדובר בהחלטת ממשלה שהיא פרי של משא ומתן מדיני ממושך ומורכב, המעגנת מתווה לשחרור אזרחי המדינה ותושביה אשר נפלו בשבי של ארגון הטרור חמאס ביום השבעה באוקטובר 2023. בהתאם להחלטת הממשלה, צפויים להשתחרר 737 אסירים ועצורים ביטחוניים. בין היתר נקבע בהחלטה כי אסירים ביטחוניים אשר הורשעו ברצח; בייצור אמצעי לחימה ששימשו לרצח; או בכך ששילחו מפגע לבצע פיגוע במסגרתו נהרגו בני אדם – ישוחררו בתנאי שיועברו אל מחוץ

לגבולות המדינה (לרצועת עזה או למדינת-חוץ), ולא ישובו לשטחי מדינת ישראל או לשטחי אזור יהודה ושומרון – לצמיתות או לפרק זמן של שלוש שנים. להחלטת הממשלה צורפה כנספח חוות דעת מטעם המועצה לביטחון לאומי, שהונחה לפני הממשלה בעת קבלת ההחלטה.

2. כפי שעולה מהעתירה, כנגד האסיר הביטחוני מחמוד עטאללה (להלן: האסיר), הוגש כתב אישום שלפיו הוא ביצע בעתירות עבירות מין חמורות בתוך כותלי בית הסוהר "גלבוע", בעודן משמשות כסוהרות בבית הסוהר. האסיר צפוי להשתחרר כחלק מהמתווה נושא החלטת הממשלה. על פי המידע שפורסם בדבר האסירים הביטחוניים שצפויים להשתחרר במסגרת העסקה – האסיר אינו צפוי להיות מגורש לרצועת עזה או למדינת-חוץ.

הסעד המבוקש על ידי העתירות הוא כי נורה על שינוי סיווגו של האסיר ככזה המגורש לצמיתות אל מחוץ לגבולות המדינה. לטענתן, נשקפת להן סכנה גבוהה ומידית מהאסיר, וזאת מאחר שהוא איים עליהן באופן ישיר ומאחר שהוא מחזיק במידע על אודותיהן ואודות משפחותיהן. העתירות טוענות כי המשיבה – וכך גם המועצה לביטחון לאומי שיעצה לה – לא שקלו שיקולים אלה, הנוגעים למסוכנות הנובעת משחרור האסיר כלפיהן. כן נטען כי המשיבה לא התייעצה בהקשר זה עם פרקליטות המדינה או פרקליטות מחוז צפון המנהלת את ההליך הפלילי נגד האסיר.

3. לאחר שעיינו בעתירה ושקלנו בכובד ראש את טענות העתירות, מצאנו כי דינה להידחות על הסף.

4. כאמור, החלטת הממשלה ניתנה בשעת לילה מאוחרת, בין יום 17.1.2025 ויום 18.1.2025. בהתאם להחלטה, המתווה לשחרור החטופים נושא החלטת הממשלה נכנס כבר לתוקף הבוקר בשעה 08:30 ואף החלו פעולות ליישומו (בכלל זה פורסמו שמותיהן של שלוש החטופות הראשונות שעתידות להשתחרר בפעימה הראשונה בהמשך היום). בעת מתן פסק דין זה, אנו ניצבים שעות ספורות עובר למועד שחרור האסירים הביטחוניים כפי שנקבע בהחלטת הממשלה ושחרורן של החטופות הראשונות. כפי שצוין בפסק הדין שניתן הבוקר בעתירות הקודמות באשר לחלק מטענות העותרים שם – "בשלב זה, שעות לפני הוצאתה של 'הפעימה הראשונה' במתווה אל הפועל – לא ניתן עוד לברר טענות ספציפיות שהועלו בשיהוי משמעותי" (שם, בפסקה 17). העתירה דגן הוגשה אך הבוקר, 19.1.2025, אחר שניתן פסק הדין בעתירות הקודמות, ומכאן שדברים אלה

יפים גם לענייננו. אי לכך, בנסיבות העניין ולנוכח מגבלת הזמנים הדוחקת, העתירה מוגשת בשיהוי משמעותי בהתייחס למאפיינים המיוחדים של ההליך דנן. כעולה מהאמור לעיל, טענות העותרות הועלו כאשר הנעת יישום המתווה היא במידה רבה "מעשה עשוי". די בטעמים אלה כדי לדחות את העתירה.

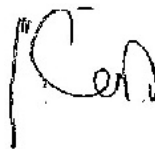
יתרה מכך, לטעמנו דין העתירה להידחות גם לגופה. כך, החלטת הממשלה נושא העתירה היא החלטה בעלת אופי מדיני-ביטחוני. ככזו, היא נטועה בנושא המצוי בגרעין סמכויות המשיבה; היא מערבת בתוכה שיקולים ואינטרסים רבים של יחסי-חוץ וביטחון, שלא כולם מצויים בידיעתנו; היא מחייבת הכרעה קשה בשאלות ביטחוניות, חברתיות ומוסריות, המסורות ככלל לשיקול דעתה הרחב של המשיבה. הלכה ידועה היא כי היקף ההתערבות בהחלטות מעין אלה הוא צר ביותר. מטעם זה, יש קושי בסעד המבוקש – בו אנו מתבקשים למעשה לבודד ולשנות רכיב אחד וספציפי מהמתווה הכולל. מתווה זה מבוסס כאמור על הליך משא ומתן מדיני מורכב וממושך; ואשר הוא תוצר של איזונים בין מכלול שיקולים ואינטרסים שלא כולם ידועים לנו. על כן, ועם כל ההבנה לטענות העותרות, יכולתו של בית המשפט להושיט להן את הסעד המבוקש – בוודאי בשלב מאוחר זה – היא מוגבלת ביותר.

5. אין באמור כדי להפחית מהקושי הכרוך בהחלטת הממשלה עבור העותרות. ליבנו עם מצוקתן וכאבן, והמשמעות הקשה והמכבידה של החלטה זו עבורן היא מובנת. ואולם בנסיבות האמורות, קצרה ידינו מליתן להן במסגרת ההליך הנוכחי את הסעד המבוקש – ומכאן שדין העתירה להידחות.

ניתן היום, י"ט טבת תשפ"ה (19 ינואר 2025).

רות רונן
שופטת

אלכס שטיין
שופט

יעל וילנר
שופטת